

Üheksas rahvusvaheline lingvistikaolümpiaad

Pittsburgh (Ameerika Ühendriigid), 24.–31. juuli 2011

Meeskonnavõistluse ülesanne

Järgnevad kümme rida on vigased näited sanskriti luulest. Algselt olid nad õigesti kirjutatud, aga siis kustutati viis makronit, lisati neli makronit, muudeti kolme tähte ja kustutati kaks sõna, nii et ainult üks rida püsis muutumatuna. Ühtegi silpi pole lisatud ega ära jäetud (välja arvatud kustutatud sõnades).

Näiteks lause 9 oli algselt *syād indravajrā yadi tau jagau gaḥ*. Sõnas *syād a* kohalt kustutatud makroni võime taastada värsimõõduga seotud põhjustel, aga selleks, et eemaldada teise *a* kohale lisatud makron sõnas *indravajrā*, tuleb selle sõnaga tuttav olla (või võrrelda reaga 10). Õnneks kirjutasid luuletajad nõnda, et on võimalik parandada kõik muudatused peale selle ilma eelnevate teadmisteta sanskriti keelest.

Märk „^h”, mida nimetatakse makroniks, näitab, et täishäälik on pikk; *b^h*, *d^h*, *g^h*, *h^h*, *j*, *ñ*, *ṇ*, *ś*, *t^h* ja *y* on kaashäälikud. On veel üks teatud transliteratsioonireegel, mis on seotud värsimõõduga ja mis Teil tuleb avastada.

Tõlked vastavad ridadele pärast seda, kui kaks sõna olid kustutatud ja kolme tähte oli muudetud, aga enne, kui lisati või kustutati makroneid.

1. *b^hujanga-prayātam* „Mao liikumine” koosneb neljast *ga*-st.
caturb^hir gakaraiḥ
2. *gurunid^hanamānūlag^hur* Juhul, kui *guru* on 14 *lag^hu* lõpus, kutsutakse teda „kuu kasvamise
iha śāsikalā faasiks”.
3. *jarau jarau tato jagau* *ja-ja-ra*, *ja-ja-ra* ja seejärel *ja-ja-ga* kannab nime „viie jaki sabast
ca pañcacāmaram vadet tehtud lehvik”.
4. *mab^halagā gajagatiḥ* „Elevandi kõnnak” on *ma b^ha la ga*.
5. *mo go go go vidyunmālā* *ma* ja *ga* ja *ga* ja *ga* on „välguvanik”.
6. *nanagi mad^humati* Kus on *na na ga*, on „(see, mis on) mett täis”.
7. *pramaṇikā* _____ „Pisike mõõt” on _____.
8. *pramāṇikā padadvayam* Kahte rida „pisikest mõõtu” nimetavad nad nimega „viie jaki sa-
vadanti pañcacāmaram bast tehtud lehvik”.
9. *syad indravājṛā yadi* Kui juhtumisi on kaks *ta*-d, *ja-ja-ga* ja *ga*, siis on see „Indra väl-
tau jagau gaḥ gunool”.
10. *ūpendravajrā prat^hame* „Upendra välgunool” on see (Indra välgunool), milles esimene on
lag^hau sā *lag^hu*.

(a) Mis on see teatud transliteratsioonireegel?

(b) Taastage kaks muudetud sõna, muutke tagasi kolm muudetud tähte, eemaldage neli lisatud makronit ja taastage viis kustutatud makronit.

(c) Sanskritikeelsest mälutehnilisest sõnast *yamatarajab^hanasalagam* on eemaldatud makronid. Millised silbid olid *guru*?

⚠ Sõna või lause on mälutehniline, kui ta aitab midagi meeles pidada (Üks *M ning N viidi restorani* ... → 3, 14159 ≈ π). Indra ja tema noorem vend Upendra on hinduismi jumalad.

—Adam Hesterberg

Jagada välja lahendusaja alguses

Järgnev informatsioon antakse Teile mingil hetkel vihjetena: *guru* tähendus, luulele seatavad piirangud ja (3 vihjes) *yamatarajab^hanasalagam*-i kasutamine.

Vastused 30 minuti järel

Meeskond: _____

(a) Mis on see teatud transliteratsioonireegel?

_____.

(b) • Kustutatud sõnad: _____, _____.

• Muudetud tähed:

1.

2.

3.

• Sõnad, kuhu on makroneid lisatud:

1. Teine *a* sõnas *indravājṛā* real 9.

2.

3.

4.

• Sõnad, kust on makroneid kustutatud:

1. Täht *a* sõnas *syad* real 9.

2.

3.

4.

5.

(c) Millised silbid sõnas *yamatarajab^hanasalagam* olid *guru*?

(+) Ideed ülesande olemuse osas (vajaduse korral kasutage lehe teist külge):

Jagada välja 30 minuti järel

Soovitame Teil võrrelda ridu 3 ja 8 ning ridu 9 ja 10. (See on lihtsalt vihje, mitte seda sorti idee, mille eest Te punkte võiksite saada.)

Silp on *guru* siis ja ainult siis, kui ta sisaldab pikka täishäälikut või diftongi või lõpeb kaashäälikuga. Silbitamisel ei võeta arvesse sõnapiire. Järjend struktuuriga VCV jagatakse V-CV; struktuuriga VCCV aga VC-CV.

Täht *a* silbis 12 real 2 on üleliigse makroniga.

Vastused 60 minuti järel

Meeskond: _____

(a) Mis on see teatud transliteratsioonireegel?

_____.

(b) • Kustutatud sõnad: _____, _____.

• Muudetud tähed:

- 1.
- 2.
- 3.

• Sõnad, kuhu on makroneid lisatud:

1. Teine *a* sõnas *indravājrā* real 9.
2. Täht *a* silbis 12 real 2.
- 3.
- 4.

• Sõnad, kust on makroneid kustutatud:

1. Täht *a* sõnas *syad* real 9.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.

(c) Millised silbid sõnas *yamatarajab^hanasalagam* olid *guru*?

(+) Ideed ülesande olemuse osas (vajaduse korral kasutage lehe teist külge):

Silp on *guru* siis ja ainult siis, kui ta sisaldab pikka täishäälikut või diftongi või lõpeb kaashäälikuga. Silbitamisel ei võeta arvesse sõnapiire. Järjend struktuuriga VCV jagatakse V-CV; struktuuriga VCCV aga VC-CV.

Jagada välja 60 minuti järel

Soovitame, et kõik meeskonnaliikmed loeksid ülesande kõiki osi ja kõiki vihjeid, sest mõnedest neist võib olla kasu ootamatutes kohtades. (See on lihtsalt vihje, mitte seda sorti idee, mille eest Te punkte võiksite saada.)

Iga rida kirjeldab värsimõõtu, milles ta on kirjutatud.

Viimane **g** real 1 on vale.

Vastused 90 minuti järel

Meeskond: _____

(a) Mis on see teatud transliteratsioonireegel?

_____.

(b) • Kustutatud sõnad: _____, _____.

• Muudetud tähed:

1. Viimane **g** real 1 oli algselt _____.

2.

3.

• Sõnad, kuhu on makroneid lisatud:

1. Teine **a** sõnas *indravājrā* real 9.

2. Täht **a** silbis 12 real 2.

3.

4.

• Sõnad, kust on makroneid kustutatud:

1. Täht **a** sõnas *syad* real 9.

2.

3.

4.

5.

(c) Millised silbid sõnas *yamatarajab^hanasalagam* olid *guru*?

(+) Ideed ülesande olemuse osas (vajaduse korral kasutage lehe teist külge):

Silp on *guru* siis ja ainult siis, kui ta sisaldab pikka täishäälikut või diftongi või lõpeb kaashäälikuga. Silbitamisel ei võeta arvesse sõnapiire. Järjend struktuuriga VCV jagatakse V-CV; struktuuriga VCCV aga VC-CV.

Iga rida kirjeldab värsimõõtu, milles ta on kirjutatud.

Jagada välja 90 minuti järel

Kirjutaja, kes oskab sanskriti keelt, aga ei tunne mälutehnilist süsteemi, oleks suurema tõenäosusega muutnud näiteks **ta ra**-ks kui eksinud mõne tavalise sanskritikeelse sõnaga. (See on lihtsalt vihje, mitte seda sorti idee, mille eest Te punkte võiksite saada.)

Iga värsimõõt on kirjeldatav *unikaalse* järjendiga sõna **yamatarajab^hanasalaga(m)** kaashäälikutest.

Täht **a** silbis 2 real 7 on kaotanud oma makroni.

Vastused 120 minuti järel

Meeskond: _____

(a) Mis on see teatud transliteratsioonireegel?

_____.

(b) • Kustutatud sõnad: _____, _____.

• Muudetud tähed:

1. Viimane **g** real 1 oli algselt _____.
- 2.
- 3.

• Sõnad, kuhu on makroneid lisatud:

1. Teine **a** sõnas **indravājrā** real 9.
2. Täht **a** silbis 12 real 2.
- 3.
- 4.

• Sõnad, kust on makroneid kustutatud:

1. Täht **a** sõnas **syad** real 9.
2. Täht **a** silbis 2 real 7.
- 3.
- 4.
- 5.

(c) Millised silbid sõnas **yamatarajab^hanasalagam** olid *guru*?

(+) Ideed ülesande olemuse osas (vajaduse korral kasutage lehe teist külge):

Silp on *guru* siis ja ainult siis, kui ta sisaldab pikka täishäälikut või diftongi või lõpeb kaashäälikuga. Silbitamisel ei võeta arvesse sõnapiire. Järjend struktuuriga VCV jagatakse V-CV; struktuuriga VCCV aga VC-CV.

Iga rida kirjeldab värsimõõtu, milles ta on kirjutatud.

Iga värsimõõt on kirjeldatav *unikaalse* järjendiga sõna **yamatarajab^hanasalaga(m)** kaashäälikutest.

Jagada välja 120 minuti järel

See, et rida 1 koosneb millestki, mida on neli, on kasulik informatsioon isegi siis, kui Te ei tea, mis see on, mida neli tükki on. (See on lihtsalt vihje, mitte seda sorti idee, mille eest Te punkte võiksite saada.)

Silbid *la* ja *ga* tähistavad *lag^hu* ja *guru*. Kõik teised silbid sõnas *yamatarajab^hanasalaga(m)* tähistavad *unikaalset* järjendit *kolmest lag^hu* või *guru* silbist.

Küsitud transliteratsioonireegel on see, et *e* ja *o* on pikad täishäälikud, kuigi nad kirjutatakse ilma makroniteta. (Tegelikult olid nad kunagi täishäälikuühendid *ai* ja *au* ning praegused täishäälikuühendid olid kunagi *āi* ja *āu*.)

Vastused 150 minuti järel

Meeskond: _____

(a) Mis on see teatud transliteratsioonireegel?

— Täishäälikud *e* ja *o* on pikad, kuigi nad kirjutatakse ilma makroniteta.

(b) • Kustutatud sõnad: _____, _____.

• Muudetud tähed:

1. Viimane *g* real 1 oli algselt _____.

2.

3.

• Sõnad, kuhu on makroneid lisatud:

1. Teine *a* sõnas *indravājrā* real 9.

2. Täht *a* silbis 12 real 2.

3.

4.

• Sõnad, kust on makroneid kustutatud:

1. Täht *a* sõnas *syad* real 9.

2. Täht *a* silbis 2 real 7.

3.

4.

5.

(c) Millised silbid sõnas *yamatarajab^hanasalagam* olid *guru*?

(+) Ideed ülesande olemuse osas (vajaduse korral kasutage lehe teist külge):

Silp on *guru* siis ja ainult siis, kui ta sisaldab pikka täishäälikut või diftongi või lõpeb kaashäälikuga. Silbitamisel ei võeta arvesse sõnapiire. Järjend struktuuriga VCV jagatakse V-CV; struktuuriga VCCV aga VC-CV.

Iga rida kirjeldab värsimõõtu, milles ta on kirjutatud.

Iga värsimõõt on kirjeldatav *unikaalse* järjendiga sõna *yamatarajab^hanasalaga(m)* kaashäälikutest.

Silbid *la* ja *ga* tähistavad *lag^hu* ja *guru*. Kõik teised silbid sõnas *yamatarajab^hanasalaga(m)* tähistavad *unikaalset* järjendit *kolmest lag^hu* või *guru* silbist.

Jagada välja 150 minuti järel

Mõningate värsimõõtude nimed vastavad värsimõõtudele poeetiliselt huvitavatel viisidel. Näiteks on kasvava kuu faas 14 päeva pikk, alates noorkuuga ja lõpetades täiskuu endaga. (See on lihtsalt vihje, mitte seda sorti idee, mille eest Te punkte võiksite saada, kui Teil just ei õnnestu arvata mõni värsimõõt ära lihtsalt tema nime järgi.)

Iga sõna *yamatarajab^hanasalagam* esimesest 8 silbist märgib *lag^hu* ja *guru* silpide kombinatsiooni selles ja kahes järgnevas silbis, pärast makronite taastamist.

Üks kustutatud sõnadest on *jarau*.

Vastused 180 minuti järel

Meeskond: _____

(a) Mis on see teatud transliteratsioonireegel?

— Täishäälikud *e* ja *o* on pikad, kuigi nad kirjutatakse ilma makroniteta.

(b) • Kustutatud sõnad: *jarau*, _____.

• Muudetud tähed:

1. Viimane *g* real 1 oli algselt _____.
- 2.
- 3.

• Sõnad, kuhu on makroneid lisatud:

1. Teine *a* sõnas *indravājrā* real 9.
2. Täht *a* silbis 12 real 2.
- 3.
- 4.

• Sõnad, kust on makroneid kustutatud:

1. Täht *a* sõnas *syad* real 9.
2. Täht *a* silbis 2 real 7.
- 3.
- 4.
- 5.

(c) Millised silbid sõnas *yamatarajab^hanasalagam* olid *guru*?

(+) Ideed ülesande olemuse osas (vajaduse korral kasutage lehe teist külge):

Silp on *guru* siis ja ainult siis, kui ta sisaldab pikka täishäälikut või diftongi või lõpeb kaashäälikuga. Silbitamisel ei võeta arvesse sõnapiire. Järjend struktuuriga VCV jagatakse V-CV; struktuuriga VCCV aga VC-CV.

Iga rida kirjeldab värsimõõtu, milles ta on kirjutatud.

Iga värsimõõt on kirjeldatav *unikaalse* järjendiga sõna *yamatarajab^hanasalaga(m)* kaashäälikutest.

Silbid *la* ja *ga* tähistavad *lag^hu* ja *guru*. Kõik teised silbid sõnas *yamatarajab^hanasalaga(m)* tähistavad *unikaalset* järjendit kolmest *lag^hu* või *guru* silbist.

Iga sõna *yamatarajab^hanasalagam* esimesest 8 silbist märgib *lag^hu* ja *guru* silpide kombinatsiooni selles ja kahes järgnevas silbis (pärast makronite taastamist).